

El mirador José García Montalvo

Catedràtic d'Economia Aplicada. Universitat Pompeu Fabra

La inflació torna a casa per Nadal

Les dades publicades per l'INE dimecres passat confirmen les previsions realitzades al final d'octubre. L'índex de preus va pujar durant aquest mes un 1,3% i va arribar a la taxa interanual del 3,6%. A l'octubre, els components més inflacionistes van ser els productes alimentaris i el vestit i calçat. L'augment del preu dels productes alimentaris està tenint una influència molt important en l'evolució de la inflació durant els últims mesos. La llet, els productes lactis, el pa, el pollastre, etc. presenten taxes d'inflació molt elevades. En un mes, la llet ha pujat un 12,3% i el pa, un 4,7%, mentre que el pollastre ha augmentat un 14% l'últim any.

LES CAUSES. S'han apuntat diverses causes per justificar aquest augment de preus dels aliments: un augment significatiu de la demanda, una reducció de l'oferta i el poder de mercat dels intermediaris. Entre els factors de demanda destaca l'increment del consum de cereals i de llet per-part de països com Xina o Índia. Un altre element important, segons alguns analistes, és la demanda d'alguns cereals per produir biocombustibles. No obstant això, el baix percentatge que representa el bioetanol (un 2%) fa difícil pensar que aquest factor pugui tenir una contribució important. En segon lloc, les collites han estat dolentes en pa-

ïsos com Argentina o Austràlia, cosa que ha reduït l'oferta de molts d'aquests cereals i n'ha multiplicat el preu internacional per dos. En el cas d'Espanya s'ha produït un efecte addicional: la quota lletera (6,1 milions de tones) és actualment inferior a la demanda (nou milions de tones). A més, Espanya importa una gran quantitat de cereals per a pinsos per a animals. L'augment del preu internacional dels cereals ha causat un augment

La inflació és més gran en les famílies d'estrats més baixos, que són les que destinen més als aliments bàsics

del preu dels pinsos i, en conseqüència, una pujada del preu de la carn i dels ous.

PACTAR ELS PREUS. Finalment, les associacions de consumidors acusen alguns productors de pactar els preus. No obstant això, no sembla lògic pensar que els productors tinguin prou poder de mercat per afectar els preus. És més probable que el problema es centri en els grans distribuïdors. En l'àmbit internacional, alguns analistes parlen d'acumulació d'inventaris i de grans operacions en els mercats de

futurs de cereals, encara que l'evidència existent és qüestionable.

UN COP PER A LA CLASSE MITJANA-BAIXA. Aquest substancial augment dels preus dels aliments està provocant un augment de l'índex de preus general que té conseqüències molt importants. En primer lloc, la inflació és més gran en les famílies d'estrats socioeconòmics més baixos, que són les que destinen més proporció de la seva renda a la compra d'aliments i productes bàsics. Aquesta inflació redueix, per tant, el poder de compra dels salaris en els nivells de renda inferiors i provoca importants efectes distributius. En segon lloc, l'augment de preus tindrà un cost important per a les arques públiques. Novembre és el mes en el qual es revisen les pensions. Si les pressions inflacionistes continuen, i així sembla que succeirà, la inflació el novembre serà bastant superior a la prevista, amb el consegüent cost en forma d'actualització de les pensions.

Finalment, si tenim en compte que l'augment de les quotes hipotecàries causat per l'increment dels tipus d'interès no es reflecteix en l'IPC, ens adonem que la capacitat adquisitiva dels ciutadans està reduint-se d'una manera significativa. Com els torrons, sembla que la inflació ens acompanyarà per Nadal. ■